

УДК 791.12:7.01.

Цитування:

Тормахова А. М. Напрямок К-поп та його роль у контексті сучасної аудіовізуальної культури. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2020. № 3. С. 14-19.

Tormakhova A. (2020). K-pop's movement and its role in the context of modern audio-visual culture. *National Academy of Culture and Arts Management Herald: Science journal*, 3, 14-19. [in Ukrainian].

Тормахова Анастасія Миколаївна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри етики, естетики та культурології Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7178-850X>
ResearcherID: <http://www.researcherid.com/rid/D-3950-2016>
tormakhova@ukr.net

НАПРЯМОК К-ПОП ТА ЙОГО РОЛЬ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ АУДІОВІЗУАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

Мета дослідження полягає у висвітленні особливостей аудіальних та візуальних проявів напрямку К-поп, виділенні тих аспектів, що дають можливість прослідкувати взаємодію традицій та новацій в межах даного культурно-мистецького явища. Дана мета може бути досягнута шляхом аналізу тих чинників, які представлені в цьому напрямку – в тому числі музичний компонент, візуальний, іміджевий, соціальний, ідеологічний, політичний, економічний та інші. **Методологія дослідження** пов'язана з застосуванням компаративного методу для висвітлення особливостей розвитку К-поп, на відміну від західних напрямків поп-музики. Метод аналізу використовується задля виокремлення ключових ознак К-поп. **Наукова новизна** полягає у висвітленні особливостей напрямку К-поп та виокремленні його ролі в контексті культури сьогодення. Наголошено увагу на тому, що К-поп не варто розглядати як суто явище музичного життя, адже воно виступає втіленням різних культурних, соціальних, економічних та навіть політичних чинників та виконує чимало функцій, окрім суто мистецьких. **Висновки** та перспективи подальших досліджень. К-поп – це напрямок розвитку популярної культури Південної Кореї, який представляє значний науковий інтерес. На відміну від багатьох явищ, наявних в музичному мистецтві сьогодення, К-поп є цілою культурою. Цей напрямок відіграє інтегративну, ідеологічну, комунікативну функцію, виступаючи фактором інтеграції багатьох азійських країн. К-поп напряму пов'язаний з розвитком технологій та формує стійкий інтерес до «айдолів», які є невід'ємною частиною цієї культури. Важливу роль у просуванні гуртів та виконавців, які відносяться до К-поп є увага до візуального та іміджевого начал, що сприяє інтересу з боку глядацької аудиторії. Перспективним напрямком є більш ґрунтовний аналіз динаміки формування цього напрямку та виявлення можливих подальших шляхів його розвитку.

Ключові слова: К-поп, музична культура, аудіовізуальна культура, мистецтво, функції мистецтва.

Тормахова Анастасія Николаевна, кандидат философских наук, доцент, доцент кафедры этики, эстетики и культурологии Киевского национального университета имени Тараса Шевченко

Направление к-поп и его роль в контексте современной аудиовизуальной культуры

Цель исследования заключается в освещении особенностей аудиальных и визуальных проявлений направления К-поп, выделении тех аспектов, которые дают возможность проследить взаимодействие традиций и новаций в рамках этого культурно-художественного явления. Цель может быть достигнута путем анализа тех факторов, которые представлены в данном направлении - в том числе музыкальный компонент, визуальный, имиджевый, социальный, идеологический, политический, экономический и другие. **Методология исследования** связана с применением сравнительного метода для освещения особенностей развития К-поп, в отличие от западных направлений попмузыки. Метод анализа используется для выделения ключевых признаков К-поп. **Научная новизна** заключается в освещении особенностей направления К-поп и выделении его роли в контексте культуры современности. Отмечено, что К-поп не стоит рассматривать как чисто явление музыкальной жизни, ведь оно выступает воплощением различных культурных, социальных, экономических и даже политических факторов и выполняет много функций, кроме чисто художественных. **Выводы** и перспективы дальнейших исследований. К-поп - это направление развития популярной культуры Южной Кореи, которое представляет значительный научный интерес. В отличие от многих явлений, имеющих в музыкальном искусстве настоящего, К-поп представлен целой субкультурой. Данное направление играет интегрирующую, идеологическую, коммуникативную функцию, выступая фактором интеграции многих азиатских стран. К-поп напрямую связан с развитием технологий и формирует устойчивый интерес к «айдолам», которые являются неотъемлемой частью этой культуры. Важную роль в продвижении групп и исполнителей, которые относятся к К-поп является внимание к визуальному и имиджевому началу, что способствует интересу со стороны зрительской аудитории. Перспективным направлением является более

основательний аналіз динаміки формування даного напрямку і виявлення можливих подальших шляхів його розвитку.

Ключевые слова: К-поп, музикальна культура, аудіовізуальна культура, мистецтво, функції мистецтва.

Tormakhova Anastasiya, Ph.D., associate professor, associate professor of ethics, aesthetics and culture department Taras Shevchenko National University of Kiev

K-pop's movement and its role in the context of modern audio-visual culture

The purpose of the article is to highlight the peculiarities of the audio and visual manifestations of the K-pop direction, to highlight those aspects that make it possible to trace the interaction of traditions and innovations within a given cultural and artistic phenomenon. This goal can be achieved by analyzing the factors that are presented in this direction - including the musical component, the visual, image, social, ideological, political, economic, etc. **The methodology** is related to the use of a comparative method to cover the characteristics of the development of K-pop, as opposed to the western directions of pop music. The method of analysis is used to identify key attributes of K-pop. **The scientific novelty** is to shed light on the particularities of the K-pop direction and to highlight its role in the context of the culture of the present. It is emphasized that K-pop should not be regarded as a purely musical phenomenon, as it embodies various cultural, social, economic, and even political factors and performs many functions other than purely artistic ones. **Conclusions.** K-pop is a field of development of popular culture in South Korea of considerable scientific interest. Unlike many of the phenomena present in music today, K-pop is a whole culture. This direction plays an integrative, ideological, communicative function, acting as a factor of integration of many Asian countries. K-pop is directly involved in the development of technology and has developed a strong interest in "idols", which are an integral part of this culture. An important role in promoting bands and performers pertaining to K-pop is the attention to visual and image principles that foster interest from the viewership. A more promising direction is a more thorough analysis of the dynamics of the formation of this direction and the identification of possible further ways of its development.

Key words: K-pop, musical culture, audiovisual culture, art, functions of art.

Актуальність теми дослідження. Одним з досить складних феноменів, представлених в сучасній культурі, є напрямок К-поп. Він являє собою мікст різних культур, стильових явищ, що попри свою строкатість користується значною популярністю. К-поп є своєрідною точкою перетину культур Сходу та Заходу, різної ментальності, взаємодії традиційного та новаторського начала. Будучи синтетичним явищем, цей напрямок якнайкраще демонструє ті процеси, які характерні для постмодерної культури. Вивчення аудіальних та візуальних компонентів цього напрямку є актуальним завданням внаслідок малого ступеню дослідження у контексті вітчизняної культурологічної та мистецтвознавчої думки.

Аналіз досліджень і публікацій. Напрямок К-поп поки не здобув достатнього обґрунтування у вітчизняному дискурсі. Єдиним дослідженням українських авторів, присвяченим цій тематиці, є стаття Д. Конової та О. Кобус, в якій робиться спроба охарактеризувати специфіку к-поп в межах світової масової культури. Наявні ґрунтовні розробки іноземних дослідників, зокрема Роальд Малянгкай та ЮнгБонг Чой досліджують різні аспекти, пов'язані з розвитком К-поп у контексті культури. Певні питання, що стосуються К-поп, висвітлено в популярній публікації Ю. Самарцевої. Питання взаємодії таких категорій, як «традиція» та «повторення» висвітлюється в працях У. Еко. Певні розробки, пов'язані з сучасною естрадною культурою, наявні у

працях вітчизняних авторів, зокрема Р. Шульги.

Мета дослідження полягає у висвітленні особливостей аудіальних та візуальних проявів напрямку К-поп, виділенні тих аспектів, що дають можливість прослідкувати взаємодію традицій та новацій в межах даного культурно-мистецького явища. Мета може бути досягнута шляхом аналізу тих чинників, які представлені у цьому напрямку – в тому числі музичний компонент, візуальний, іміджевий, соціальний, ідеологічний, політичний, економічний та інші.

Виклад основного матеріалу. Напрямок К-поп є відносно новим явищем, характерним для культури Південної Кореї. Він є не просто музичним напрямком, а цілою окремою культурою, яка має самобутній та неповторний характер. У межах напрямку К-поп можна прослідкувати вплив різних чинників, які свідчать про спробу адаптувати американську та західноєвропейську поп-культуру до східної ментальності. Причому зазначимо, що це музичне явище виконує чимало функцій, у тому числі не лише суто естетичних чи розважальних. К-поп виконує важливу інтегративну функцію, виховну, ідеологічну. На прикладі К-поп можна прослідкувати специфіку впливу політики на мистецтво. Тобто, на відміну від багатьох подібних явищ, наявних в музичній поп-культурі інших країн світу, К-поп лише на перший погляд пов'язаний виключно з комерційним началом

та розважальним компонентом. Розглянемо специфіку цього напрямку більш детально.

Абревіатура К-рор утворена від англійського словосполучення Korean pop і вбирає у себе безліч стилів поп-музики, представлених у Південній Кореї, причому сюди можна віднести абсолютно різні напрямки музики танцювального характеру, а саме – електропоп, хіп-хоп, сучасний ритм-енд-блюз. З точки зору стилю, – всі ці напрямки було засновано не у Південній Кореї, вони мають тривалу практику розвитку в американському та європейському просторі. Тобто в певному сенсі вони виступають адаптацією вже відомих стилів в східному музичному просторі, причому чинником, що надає йому національно-забарвленого характеру стає використання корейської мови. Подібні повторення в культурі постмодерну є своєрідною традицією. На цьому наголошував У. Еко, поміщаючи в один ряд твори, які відносяться до різних видів мистецтва – поп-музику літературу, рекламу, кіномистецтво. «Популярна пісенька, рекламний ролик, комікс, детективний роман, вестерн замислювалися як більш-менш успішні відтворення якогось зразка або моделі. Серед таких їх вважали кумедними, але не художніми. До того ж, цей надлишок привабливості, повторюваність, недолік новизни сприймалися як свого роду комерційний виверт (продукт повинен відповідати запитам споживача), а не як провокаційна орієнтація нового (і складного для сприйняття) світобачення» [6, 52-53].

За рахунок того, що всі ці стильові напрямки, що відносять до К-рор, мають різні музичні складники – ритмічну основу, специфіку гармонізації, мелодичні характеристики, виконавську специфіку, то можна зазначити, що за суто музичними складниками його не можна одностайно визначити. Що ж саме надає К-рор певної виключності? Надзвичайно важливим є те, що К-рор вийшов за межі музичного напрямку і сформував навколо себе цілу субкультуру. Більше того, до цієї сфери можна віднести усю комерційно орієнтовану музику, розраховану на молодь, яка хоча й прямує у напрямку, закладеному в американській та європейській музичній культурі, проте має й свої неповторні характеристики. Вплив англомовного музичного контенту є безперечним, адже ці практики набувають розповсюдження в умовах глобалізації. Вітчизняні дослідники вказують на те, що за рахунок медіа-технологій відбувається поширення багатьох культурних феноменів. «Динамічний розвиток медіа і сполучених із ними телекомунікаційних

технологій був наприкінці ХХ століття, як було сказано вище, підґрунтям глобалізаційних процесів в економіці, політиці та культурі» [2, 142].

У чому ж полягає спільність виконавців, яких можна віднести до напрямку К-рор? По-перше, утворення цього напрямку стало таким, що відчувало від самого початку зародження впливу офіційної культури, будучи підтриманим державним урядом. Це, з одного боку, зумовлює надання фінансової допомоги. З іншого, – позбавляє такого чинника як свобода творчості та волевиявлення. К-рор, на відміну від вітчизняного мистецтва, зазнає набагато більше контролю та позбавлене здатності розвиватися поза контролем системи державної управління. Тобто проблема свободи митця у цій культурі фактично не реалізована, в той час, як для інших країн вона здебільшого притаманна. Така особливість українського мистецтва доволі яскраво представлена в публікації Р. Шульги. Авторка зазначає наступне: «Все ж, треба виділити ряд складників, які є спільним для всіх представників творчих професій. Однією з них є свобода, яку отримали митці. Свобода від вторгнення чиновників з ідеологічних відомств, чиновників від культури, свобода від диктату усякого роду художніх рад, волонтаризму редакційного корпусу та т.п. Сьогодні художник на всіх етапах створення твору керується лише своїми уявленнями, реалізуючи тільки свій творчий задум» [5, 102-103].

Розвиток К-рор у Південній Кореї став офіційним пріоритетом Міністерства культури і туризму, яке було утворено в 1998 році. Тоді ж було засновано цілий відділ, який опікувався розвитком цього напрямку. Їх мета полягала у формуванні поп-індустрії у Південній Кореї, а, отже, й у появі колективів, які могли б втілити цю мету. Відповідно, К-рор від самого початку є напрямком, що розвивається під чималим контролем держави.

Разом з тим, необхідно відмітити, що закладені зусилля мали свій позитивний результат, адже розвиток К-рор з часом сприяв популяризації культури Південної Кореї, зверненню уваги до цієї країни. Мова йде про зацікавленість у південнокорейській культурі серед англомовного населення, представників західно- та східноєвропейського простору. В тому числі, розвиток К-рор мав й більш важливі наслідки в геополітичному вимірі. Зокрема, завдяки концертам, які облаштовували у Південній Кореї, було зроблено крок на шляху інтеграції чи точніше контактів з Північною Кореєю. Це безумовно можна розглядати як чинник впливу мистецтва

на політику та культуру. Відомо, що завдяки розвитку К-рор було здійснено чимало для просування контактів між керівництвом двох сусідніх країн. Власне, процес розповсюдження корейської культури, в тому числі популярної, наприкінці ХХ століття здобув назву Hallyu (Халлю). Авторство терміну пов'язують з пекінськими журналістами, які, таким чином, позначили швидке зростання популярності в Китаї південнокорейської індустрії розваг.

Роальд Малінгкей, один з дослідників К-рор, зазначає про те, що популярність К-рор полягає у особливому оптимістичному забарвленні цього напрямку. Вербальні тексти пісень пов'язані з пропагандою Південної Кореї, адже вона представляється у піснях як надмодерна та багата країна, в якій мешкають надзвичайно привабливі люди. До того ж, важливим є те, що «К-рор» не містить політичних чи релігійних послань, не говорить про секс, наркотики чи агресію. Це робить його приємною альтернативою більшій частині того, що мають північні корейці» [7]. Варто відзначити, що навколо К-рор виникають чисельні фан-клуби, учасники яких спрямовані на користування тими елементами матеріальної культури, які асоціюються з «зірками». «Багато фанів з радістю піддаються поклику сирени косметики, моди, гастрономічних та цифрових продуктів, які схвалено обожнюваними ідолами та оманливо асоціюються з образами та піснями К-рор» [7, 8]. Таким чином, найбільше просувається продукція, яка пов'язана з електронікою та hi-tech технологіями – це смартфони, планшети, телевізори.

К-рор не можна звести суто до піджанру популярної культури. За рахунок того, що діяльність музикантів, яких можна віднести до цього напрямку, тісно пов'язана з індустрією виробництва різних товарів та послуг Південної Кореї, їх можна вважати як частину єдиної спільної системи, де всі компоненти – музичні, економічні, соціальні є такими, що взаємопов'язані та невід'ємні один від іншого. Виконавці сприяють просуванню та популяризації певної продукції (косметики, одягу, цифрових гаджетів), створюючи інтерес до неї, натомість за допомогою технологій та коштів, наданих корпораціями додається ще більше зусиль на створення своєрідного культу гуртів та окремих виконавців, їх ідеалізації. «Це економіко-культурне видовище, яке повертає оптично-акустично-хореографічні стилі в матеріалізовані культурні товари. Це мутований характер бізнесу, який сполучає рекламу, фігури ідолів, цифрові технології та культурні товари – це бізнес,

керований синдикат Південнокорейських мега-корпорацій та шоу-бізнес магнатів» [7, 9]. Розвиток К-рор створює надзвичайно велику кількість фанів, які наслідують своїх кумирів у всьому – одязі, зачісках, косметичних засобах, тату, використанні модних електронних девайсів.

Ще одне питання, яке варто згадати у зв'язку з напрямком К-рор – це причина інтересу до цього напрямку. Якщо казати про азійські країни, то для них він виступає підтвердженням їх культурних досягнень та можливістю виступити рівними по відношенню до європейських та американських націй. Роальд Малінгкей та ЮнгБонг Чой зазначають, що гордість по відношенню до напрямку К-рор може бути названа «м'яким расизмом» [7, 13]. Для фанів з Азії та Азійської діаспори природа захоплення пов'язана з само-презентацією, самозахопленням. Для них це «давню прострочена помста, пов'язана з утвердженням можливості мати власну культурну креативність» [7, 14]. Власне, це можливість зрівнятися з культурою Заходу, яка досить часто виступала дещо зверхньо до досягнень Східних та Азійських цивілізацій, відмовляючись визнати їх цінність, унікальність, намагаючись їх «виправити» за західними зразками.

Для фанів, які відносяться до країн із Середнього Сходу, Північної Африки та Південної Америки К-рор – це захоплення тим, що протиставляється європейсько-американському культурному продукту. Якщо ж казати про європейські країни, США, то для них цей напрямок сприймається, в першу чергу, як екзотичний Інший. «Їх захоплення має множину функцій: воно допомагає пом'якшити біль від програмованої нерівності в глобальній креативній індустрії; дозволяє їм продемонструвати космополітичні схильності; це реалізація потреби бути синхронізованими з тією гарячою культурою, що виникає в прогнозованій ері Азії» [7, 14].

Одним з найбільш популярних колективів, що відноситься до стилю К-рор є BTS (Beyond The Scene). Зокрема, вони не лише нерідко виступають разом у концертах з американськими виконавцями, а й беруть участь у ряді американських шоу. Зокрема, у 2020 році вони виступили на «Late Late Show» Джеймса Кордена з піснею «Black Swan». Цей чоловічий колектив, що складається з семи учасників, виступає надзвичайно яскравим прикладом напрямку К-рор. Кожен з хлопців, що входить до гурту, втілює риси андрогінності, багато в чому притаманних героям аніме, створених на основі японських

коміксів – манга. Вони всі є худорлявими, з тонкими рисами обличчя, причому, ознаки маскулінного начала, як-от вуса чи борода – відсутні. У більшості учасників волосся пофарбоване у колір «блонд» чи із залученням мелірування у якісь інші кольори. В ряді фотосесій, особливо у тій, яка була здійснена в 2016 році за участю учасників колективу, використовуються досить провокативні візуальні образи, де костюми включають спідниці, корсети та сітчасті панчохи. Андрогінність під час звичайних виступів підкреслюється за рахунок використання легкого макіяжу, витончених зачісок, продуманості костюмів. BTS з 2015 року називають соціальною совістю К-Поп та отримують чимало схвальних відгуків за схильність протистояти стереотипам.

У травні 2018 року гурт здійснив справжню сенсацію, ставши першим південнокорейським колективом, який виступив на сцені масштабної музичної премії американського журналу Billboard. Окрім цього, це видання в 2017 і 2018 роках визначало їх перемогу в номінації «Кращий артист в соціальних мережах». Також BTS переміг відразу в чотирьох номінаціях Radio Disney Music Awards, отримавши нагороди «Краща група», «Найсильніші фанати», «Краща пісня» і «Кращий танцювальний трек». Тексти пісень гурту становлять суміш корейської мови та окремі фрази англійською.

Виступи гурту BTS супроводжуються вправною хореографією, причому за рахунок достатньо великої кількості учасників відпадає потреба у наявності групи танцюристів. «В к-рор підкупує жива складна хореографія, високі сильні голоси, незвичайні наряди і мелодії, що запам'ятовуються з першого разу. Жанр надзвичайно популярний серед підлітків: дівчатка всіх країн наслідують своїх кумирів в одязі, стилі і способі життя. Але, на відміну від американських і російських зірок, корейські виконавці завжди скромні і виховані. У численних розважальних телешоу їх характеризують тільки з позитивного боку, нерідко розповідаючи про те, що, крім музичності, у них ще чимало нерозкритих талантів» [4]. Надзвичайно важливим чинником, який приваблює фанів К-рор гуртів є те, що їх айдоли представлені зазвичай як ідеальні. Приховуються факти, пов'язані з особистим життям, надзвичайно багато уваги приділяється тому, щоб вони справляли виключно позитивне враження, не асоціювалися з певними поганими звичками, не були помічені у якихось недоречних та скандальних ситуаціях. «Підхід до створення груп усесторонній: враховуються зовнішній

вигляд; роль у групі, багатофункціональність і типажі; поведінка; мелодії, що здатні зачепити з перших нот, тексти пісень; яскравий візуальний ряд, різноманітна спрямованість тематичного ряду кліпів, танцювальні рухи» [1, 26].

Варто відзначити, що учасники багатьох К-рор гуртів часто використовують одяг від модних дизайнерів. Зокрема гурт EXO звертаються до світових брендів: Louis Vuitton, Dries Van Noten, Vetements, Supreme, Balenciaga, Helmut Lang, Gosha. Крім цього, вони вдягають чимало одягу корейських брендів, як-от Heich Es Heich [3]. Цей чинник також спрямований на створення позитивного та часто вишуканого образу виконавців, до того ж, вибір конкретних модних брендів сприяє їх просуванню на світовому ринку. Здебільшого ці відомі бренди викликають асоціації з досить елітарною модою, яка є вибором людей середнього та літнього віку з достатньо високим рівнем фінансового достатку. Проте, коли у досить вишуканому одязі виступають молоді виконавці, які є кумирами мільйонів, ця мода набуває набагато більшого поширення.

Наукова новизна полягає у висвітленні особливостей напрямку К-рор та виокремленні його ролі в контексті культури сьогодення. Наголошено увагу на тому, що К-рор не варто розглядати як суто явище музичного життя, адже воно виступає втіленням різних культурних, соціальних, економічних та навіть політичних чинників та виконує чимало функцій, окрім суто мистецьких.

Висновки та перспективи подальших досліджень. К-рор – це напрямок розвитку популярної культури Південної Кореї, який представляє значний науковий інтерес. На відміну від багатьох явищ, наявних в музичному мистецтві сьогодення, К-рор є цілою культурою. Цей напрям відіграє інтегративну, ідеологічну, комунікативну функцію, виступаючи фактором інтеграції багатьох азійських країн. К-рор – напрям, пов'язаний з розвитком технологій, який формує стійкий інтерес до «айдолів», які є невід'ємною частиною цієї культури. Важливу роль у просуванні гуртів та виконавців, які відносяться до К-рор, є увага до візуального та іміджевого начал, що сприяє інтересу з боку глядацької аудиторії. Перспективним напрямком є більш ґрунтовний аналіз динаміки формування цього напрямку та виявлення можливих подальших шляхів його розвитку.

Література

References

1. Кононова Д., Кобус О. Характеристика к-поп культури та її роль у сучасній всесвітній масовій культурі. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 27. Том 2. С.20-27.

2. Медіа. Демократія. Культура. Монографія. за ред. Н. Костенко, А Ручки. Київ: Інститут соціології, 2008. 356 с.

3. Мода в К-Поп или К-Поп в моде: как корейские группы вместе с музыкальным Олимпом завоевали еще и модный. URL: <http://www.sncmedia.ru/fashion/moda-v-k-pop-ili-k-pop-v-mode-kak-koreyskie-gruppy-vmeste-s-muzikalnym-olimpom-zavoevali-eshche-i-mo/> (дата звернення 31.01.2020).

4. Самарцева Ю. Что такое к-поп и почему его слушают? URL: <https://www.parafraz.org/single-post/что-такое-к-поп> (дата звернення 31.01.2020).

5. Шульга Р. Художественная культура в Украине: жизнь после старого мифа. Социология: теория, методы, маркетинг, 2001. № 1. С. 99-112.

6. Эко У. Инновация и повторение. Между эстетикой модерна и постмодерна. Философия эпохи постмодерна: Сборник переводов и рефератов; [пер. с фр: Э.Р.Усманова]. Минск: Красико-принт, 1996, С. 48-74.

7. Choi, JungBong and Maliangkay, Roald. Introduction. Why fandom matters to the international rise of K-pop. K-pop - The International Rise of the Korean Music Industry (Media, Culture and Social Change in Asia) 1st Edition. Routlege, 2015. pp. 1-18.

1. Kononova. D., Kobus, O. (2020). Haracteristics of k-pop culture and its role in contemporary world mass culture. Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers, (№27, Vol.2), (pp.20-27) [in Ukrainian].

2. Kostenko. N., Ruchka A. (ed.) (2008). Media. Democracy. Culture. Kyiv: Institute of Sociology, 356 p. [in Ukrainian].

3. Fashion in K-Pop or K-Pop in fashion: how Korean bands, along with musical Olympus, also conquered fashion. Retrieved from: <http://www.sncmedia.ru/fashion/moda-vk-pop-ili-k-pop-v-mode-kak-koreyskie-gruppy-vmeste-s-muzikalnym-olimpom-zavoevali-eshche-i-mo/> [in Russian].

4. Samartseva, Yu. What is k-pop and why are they listening to it? Retrieved from: <https://www.parafraz.org/single-post/something-k-pop> [in Russian].

5. Shulga, R. (2001). Art culture in Ukraine: life after the old myth. Sotsiologiya: teoriya, metody, marketing, (No. 1), (pp. 99-112) [in Russian].

6. Eco, U. (1996). Innovation and repetition. Between the aesthetics of Art Nouveau and postmodern. The philosophy of the postmodern era: a collection of translations and essays. Minsk: Krasiko-print (pp.48-74) [in Russian].

7. Choi, J., Maliangkay, R. (2015). Introduction. Why fandom matters to the international rise of K-pop. K-pop - The International Rise of the Korean Music Industry (Media, Culture, and Social Change in Asia) 1st Edition. Routlege, pp. 1-18 [in English].

*Стаття надійшла до редакції 16.07.2020
Прийнято до друку 24.08.2020*